

Sobkowiak, Mikołaj

**Engelske låneord i opdateringer af Den Danske Ordbog og
Retskrivningsordbogen (2014–2017)**

Brüner Beiträge zur Germanistik und Nordistik. 2018, vol. 32, iss. 2, pp. 147-164

ISSN 1803-7380 (print); ISSN 2336-4408 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/BBGN2018-2-12>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/138840>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Engelske låneord i opdateringer af *Den Danske Ordbog* og *Retskrivningsordbogen* (2014–2017)

English Loanwords in the Updates of *Den Danske Ordbog* and *Retskrivningsordbogen* (2014–2017)

Mikołaj Sobkowiak

Abstract

This paper analyzes the recent updates of two major dictionaries of contemporary Danish, *Den Danske Ordbog* (a corpus-based dictionary of general Danish) and the official dictionary of Danish spelling – *Retskrivningsordbogen*. In the analyzed period (2014–2017) each of the dictionaries in question was updated several times, English loanwords being well represented in each of the updates. The author provides basic information on the two dictionaries in question and compares the overall update strategies and methods for both of them as well as the sources of new entries. This is followed by an analysis of the newly added entries, the main focus being the types of English loanwords in the updates. Most attention is paid to the two most common loanword types found in the analyzed data, i.e. direct loanwords and hybrid formations, as well as to what similarities and differences can be found in the updates of the two dictionaries.

Keywords

Den Danske Ordbog; Retskrivningsordbogen; English loanwords; dictionary updates

1. Indledning

I de sidste årtier har globaliseringen og den dynamiske teknologiske udvikling haft en enorm indflydelse på langt de fleste områder af menneskets aktivitet, ikke mindst sprog og sprogforskning. Globaliseringen har uden tvivl medvirket til, at det engelske sprogs påvirkning på mindre sprog, som f. eks. dansk, er (eller i hvert fald anses af mange for at være) stærkere end nogensinde.

Blandt lingvister har der i længere tid været tale om hele sproglige domæner, engelsk overtager fra dansk (jf. JARVAD 2001), hvilket kan betragtes som en trussel for dansk og andre engelskpåvirkede sprog (jf. JARVAD 1995: 135). Til gengæld kan man også argumentere for, at ”sprogets evne til forandring, til at tilpasse sig påvirkninger udefra, indlemme fremmede ord og udvikle nye ord ikke er tegn på sprogets død, men en forudsætning for dets overlevelse” (KIRCHMEIER-ANDERSEN 2007: 119). Nogle former for leksikalsk låntagning fra engelsk kan også betragtes som ”et bevis på det danske sprogs fleksibilitet og evne til at integrere og fordanske fremmede ord og udtryk” (NØRBY JENSEN 2009: 79). Der er i hvert fald næppe tvivl om, at det engelske sprog vil blive ved med at påvirke andre sprog, herunder dansk, for ”Let’s face it: Engelsk er kommet for at blive” (RAVNHOLT 2007).

For sprogforsknings vedkommende har de sidste årtiers teknologiske udvikling betydet blandt andet datadigitalisering i et hidtil ukendt omfang. Det er f. eks. blevet nemmere end nogensinde at gemme, behandle og analysere længere tekster og store tekstsamlinger, hvilket blandt andet har medvirket til et boom inden for korpuslingvistik. En anden af digitaliseringens mange følger er, at elektroniske ressursers tilgængelighed er steget markant, og

”[s]iden årtusindskiftet har ordbogsverdenen gennemlevet en revolution for at omstille sig til den digitale verdens vilkår. Ændringerne har været mere omfattende end omverdenen måske er klar over. Det har ikke kun været et spørgsmål om at omlægge produktionen fra papir til skærm, nej selve det at lave ordbøger er i dag grundlæggende anderledes end det var for 15 år siden.” (Trap-Jensen 2014: 129)

Mange ordbøgers papirudgaver er som følge deraf stort set blevet erstattet af deres digitale versioner, ikke mindst fordi elektroniske ordbøger er nemmere og billigere at opdatere. Derudover er det også blevet muligt at tage brugernes søgeadfærd i betragtning, når man planlægger opdateringen (ibid.).

Formålet med denne artikel er at analysere opdateringerne af to danske ordbøger, *Den Danske Ordbog* (DDO) og *Retskrivningsordbogen* (RO), foretaget i årene 2014–2017. I skrivende stund har begge de nævnte ordbøger været tilgængelige som gratis onlineresurser i en række år, og begge onlineudgaver er opfølgere til deres respektive papirudgaver. I den undersøgte periode blev hver af de to ressurer opdateret flere gange, og i hver af opdateringerne indgik der en del engelske låneord. Jeg vil analysere de nævnte opdateringer med særlig fokus på de forskellige typer engelske låneord, der findes blandt de nye opslagsord, herunder forsøge at identificere eventuelle ligheder og forskelle i de to

ordbøgers opdateringer med hensyn til engelske låneord. Først vil jeg dog sammenligne selve ordbøgerne, deres overordnede opdateringsstrategier og -metoder samt kilderne, hvor kandidaterne til optagelse i DDO og RO stammer fra.

2. DDO, RO og deres opdatering

2.1. Nogle fakta om DDO og RO

Begge de undersøgte ordbøger er hvad man kalder for *sprogordbøger*, da de, til forskel for fagordbøger og alordbøger, indeholder sproglige oplysninger (jf. JOHNSEN (2005: 11) og henvisningerne deri). Samtidig er de to dog vidt forskellige typer opslagsværker.

Den trykte udgave af DDO var ”en almensproglig, monolingval betydningsordbog” (ANDERSSON 1995: 1), og det er den digitale udgave fortsat. DDO-artiklerne består som udgangspunkt af de følgende tre dele: artiklens hoved (opslagsord, alfabetisering, ordklasse, overblik, bøjning, udtale, oprindelse), dennes krop (betydningsangivelser, betydningsrelationer, grammatiske oplysninger, eksempler) samt dennes fod (faste udtryk, orddannelser)¹. DDO, som redigeres af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, er en korpusbaseret ordbog, og ifølge ordbogens redaktører var en af de centrale tanker i planen om ordbogen som et korpusbaseret opslagsværk, at

”ordbogen skulle beskrive sproget sådan som det tales og skrives af et bredt udsnit af den danske befolkning. Ordbogen skulle være deskriptiv, og den skulle støtte sig på et korpus af autentiske tekster.”²

RO redigeres af Dansk Sprognævn, som ifølge retskrivningsloven står for at fastlægge den danske retskrivning og offentliggøre den i form af en ordbog (jf. KIRCHMEIER-ANDERSEN 2013: 2). RO er således ordbogen over det danske sprogs officielle retskrivning. Artiklerne i RO indeholder som udgangspunkt oplysninger om stavemåden og eventuelle varianter deraf, bøjningsformer samt sammensætningseksempler. I 2012-udgaven af RO var 38% af opslagsordene dog også forsynet med ”ordidentificerende betydningsoplysninger” (ÅGERUP JERVELUND 2013: 7). I selve RO forklares dette på følgende måde:

”Der gives betydningsoplysninger ved opslagsord som skønnes at kunne give anledning til tvivl hos især de yngste af ordbogens brugere. Betydningsoplysningerne er i de fleste tilfælde ganske kortfattede idet de kun skal sikre en hurtig identifikation af opslagsordene. Ordbogens betydningsoplysninger skal derfor ikke betragtes som fuldstændige beskrivelser af de enkelte opslagsord betydning, og ordbogen kan ikke bruges som facitliste for ordenes betydning.” (RO 2012: 13, her citeret efter ÅGERUP JERVELUND 2013)

1 www.ordnet.dk/ddo/artiklernes-opbygning/artiklernes-opbygning (adgang: 05.03.2018).

2 www.ordnet.dk/ddo/fakta-om-ddo/ordbogens-tilblivelse (adgang: 05.03.2018).

Et af principperne bag redigeringen af RO er, at ”ordstoffet dækker rigssprogets almindelige ordforråd, herunder en del fagord med en vis almen udbredelse” (ÅGERUP JERVELUND 2014: 4). Sabine Kirchmeier-Andersen peger i denne sammenhæng på to andre principper, traditionsprincippet og sprogbrugsprincippet, som hun beskriver på følgende måde:

”Efter traditionsprincippet ligger stavemåderne af det eksisterende ordforråd principielt fast, bortset fra justeringer som følge af sprogbrugsprincippet ifølge hvilket ord og ordformer i dansk skrives i overensstemmelse med den praksis som følges i gode og sikre sprogbrugerers skriftlige sprogbrug.” (KIRCHMEIER-ANDERSEN 2013: 2)

Redigeringen af RO er således både et leksikografisk og et sprogpolitisk projekt, og viden inden for begge områder er meget vigtig, hvis man vil sikre resursens tilfredsstillende kvalitet (jf. TARP 2013: 185 f.).

Som nævnt før er DDO og RO forskellige med hensyn til de oplysninger, de indeholder, men det er de også med hensyn til størrelse. I november 2017 bestod DDO af 99.553 opslagsord, 130.668 betydningsangivelser, 37.192 grammatiske angivelser, 41.887 sprogbrugseksempler, 141.285 citater, 12.922 faste udtryk og 86.836 lydfile³. Den trykte udgave af RO fra 2012 indeholdt i alt ca. 74.000 ord, herunder ca. 64.000 opslagsord og ca. 10.000 sammensætningseksempler (ÅGERUP JERVELUND 2013: 6). Siden da er ordbogen blevet opdateret fire gange, og der blev tilføjet lidt under 1.000 opslagsord⁴.

Til trods for de nævnte forskelle har de to ordbøger også en del til fælles. Begge to er nemlig almensproglige, monolingvale digitale opslagsværker, der er opfølgere til tidligere papirordbøger, og de bliver opdateret regelmæssigt. Det er netop ordbøgernes opdateringer, der bliver sat fokus på i denne artikel. I de følgende afsnit vil jeg komme ind på opdateringsstrategierne for de to ordbøger og tilføjelsestyperne (2.2) samt kilderne for og principperne bag udvælgelsen af de nye ord (2.3).

2.2. Opdateringsstrategier og tilføjelsestyper

Redaktørerne for både DDO og RO arbejder løbende med at opdatere ordbøgerne, men de overordnede strategier og de anvendte metoder er ikke helt de samme. Siden 2014 har der været 2–3 opdateringer af DDO om året (9 opdateringer i alt), mens Dansk Sprognævn plejer at opdatere RO en enkelt gang om året, og sidstnævnte sker som regel mod slutningen af året (ÅGERUP JERVELUND 2014: 3), jf. Tabel 1.

3 www.ordnet.dk/ddo/fakta-om-ddo/ (adgang: 05.03.2018).

4 <https://dsn.dk/retskrivning/om-retskrivningsordbogen/lobende-opdatering-af-ro/lobende-opdatering-af-ro> (adgang: 05.03.2018).

År	DDO ⁵	RO ⁶
2014	december	i slutningen af året
2015	marts	i slutningen af året
	juli november	
2016	april	i slutningen af året
	august december	
2017	april november	i slutningen af året

Tabel 1. Overblik over opdateringer af DDO og RO i perioden 2014–2017

Når de to digitale ordbøger bliver opdateret, indebærer dette som regel forskellige typer tilføjelser til hver af dem. For DDO's vedkommende kan der f. eks. være tale om nye ord eller faste udtryk, der bliver optaget i ordbogen, men det kan f. eks. også være tilfældet, at eksisterende opslagsord får tilføjet nye betydninger. Tabel 2 indeholder et overblik over de forskellige typer tilføjelser til DDO i de enkelte opdateringer⁷.

År	Måned	Nye ord	Nye udtryk	Ord med nye betydninger
2014	december	236	23	–
2015	marts	453	5	11
	juli november	656 539	6 4	9 11
2016	april	1.022	10	21
	august december	1.727 1.119	2 16	7 19
2017	april	881	8	26
	november	1.445	4	21
I alt		8.078	78	125

Tabel 2. Tilføjelsestyper i opdateringer af DDO i perioden 2014–2017

To af DDO-opdateringerne var delvis temabaseret – i august 2016 blev der i anledning af OL i Rio de Janeiro tilføjet 153 ord forbundet med sportens verden⁸, og i december 2016-opdateringen blev der blandt andet sat fokus på ordforråd forbundet med jul og vinter (104 ord)⁹.

RO-opdateringerne indebærer for det meste, at der bliver tilføjet nye opslagsord til ordbogen, men der kan også være tale om at tilføje supplerende oplysninger til eksisterende artikler, f. eks. brugs- og sammensætningseksempler samt kollokationer og

5 <http://ordnet.dk/ddo/nyeste-ord-i-ddo> (adgang: 05.03.2018).

6 <https://dsn.dk/retskrivning/om-retskrivningsordbogen> (adgang: 05.03.2018).

7 <http://ordnet.dk/ddo/nyeste-ord-i-ddo> (adgang: 05.03.2018).

8 <http://ordnet.dk/ddo/nyeste-ord-i-ddo/sporten-i-ord> (adgang: 05.03.2018).

9 <http://ordnet.dk/ddo/nyeste-ord-i-ddo/jul-i-ddo> (adgang: 05.03.2018).

eventuelle manglende bøjningsformer (jf. ÅGERUP JERVELUND 2014: 4 ff.). I sidstnævnte tilfælde kan der f. eks. være tale om at tilføje pluralisformerne af ord, som "tidligere sjældent blev brugt i pluralis, men som så med tiden er blevet mere almindelige i denne form" (ibid., s. 6).

Ifølge den overordnede strategi for RO-opdateringerne indgår "normændringer, dvs. ændringer i ords staveformer eller bøjningsformer eller ændringer i retskrivningsreglerne" ikke i de årlige opdateringer (ibid., s. 4). I 2014- og 2015-opdateringerne blev der til gengæld foretaget nogle få tilføjelser til nogle af retskrivningsreglerne, dvs. der blev for det meste tilføjet flere eksempler forskellige steder i reglerne¹⁰. I Tabel 3 findes der et overblik over de forskellige typer tilføjelser til RO i de enkelte opdateringer.

År	Nye opslagsord	Tilføjelser til eksisterende opslagsord	Tilføjelser til retskrivningsreglerne
2014	212	22	12
2015	288	19	5
2016	246	14	-
2017	187	32	-
I alt	933	87	17

Tabel 3. Opdateringer af RO i perioden 2014–2017 efter tilføjelsestyper¹¹

Som det fremgår af Tabel 2 og 3, er DDO-opdateringerne betydeligt større en RO-opdateringerne med hensyn til antallet af nye opslagsord. I gennemsnittet blev der i den undersøgte periode tilføjet ca. 906 ord og udtryk pr. opdatering til DDO, mens det tilsvarende gennemsnitstal for RO ligger på ca. 233. Dermed ligger det gennemsnitlige antal af nye opslagsord pr. opdatering for DDO kun lidt under det samlede antal nye opslagsord i RO i hele perioden.

Overordnet set ligner opdateringsmetoderne for de to ordbøger hinanden i, at begge redaktioner arbejder løbende på at tilføje nye og opdatere de eksisterende artikler. Der er væsentlige forskelle hvad angår tilføjelsestyperne, men dette er forbundet med, at de to ordbøger tilhører forskellige ordbogstyper – DDO er en typisk betydningsordbog, mens RO er et ortografisk opslagsværk. I overensstemmelse med de overordnede opdateringsstrategier for DDO og RO er der også forskelle i de to ordbøgers opdateringsfrekvens.

2.3. Kilderne for og valg af nye opslagsord

DDO er som nævnt en korpusbaseret ordbog, og det primære korpus, der bruges ved redigeringsarbejdet, består af ca. 44.000 tekster på i alt 40 mio. løbende ord. Teksterne stammer fra diverse kilder og tilhører forskellige genrer, så korpusset så vidt som muligt

¹⁰ <https://dsn.dk/retskrivning/om-retskrivningsordbogen/lobende-opdatering-af-ro/lobende-opdatering-af-ro> (adgang: 05.03.2018).

¹¹ <https://dsn.dk/retskrivning/om-retskrivningsordbogen/lobende-opdatering-af-ro/lobende-opdatering-af-ro> (adgang: 05.03.2018).

afspejler dansk skrift- og tale sprog¹². Ordbogens redaktører bruger også ordlister baseret på andre korpusser samt hvad de kalder for ”alternative kilder” (LORENTZEN/NIMB 2011: 69 ff.).

Blandt de alternative kilder til nye kandidater til DDO nævner redaktørerne ”en base over redaktionens egne iagttagelser samt resultater af redaktionelle beslutninger” (LORENTZEN/NIMB 2011: 71), Folketingets tale til tekst-system, data fra andre forskningsprojekter, som Det Danske Sprog- og Litteraturselskab arbejder med (f. eks. ISLEX, begrebsordbogen), samt andre eksisterende ordbøger (ibid., s. 72 ff.), herunder RO¹³.

Derudover er ordbogens brugere også involveret i udvælgelsen af nye ord. Redaktionen har f. eks. samarbejdet med

”en større kreds sproginteresserede (...), de såkaldte spORDhunde, der opsporede nye ord og betydninger og sendte dem ind til redaktionen. Disse indberetninger spillede en vigtig rolle for at få det nyeste ordforråd med, og mange af iagttagelserne er også bragt som citater i ordbogen.” (LORENTZEN/NIMB 2011: 72)

Ordbogens øvrige brugere har også mulighed for at indsende deres forslag, hvis de har fundet nye udtryk, ord eller en ny brug af ord, via ordbogens hjemmeside¹⁴, og indberetningerne bliver sendt til både Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Dansk Sprognævn. Brugerne er også involveret i redigeringsarbejdet på en mere indirekte måde, da deres søgeadfærd undersøges med henblik på at videreudvikle ordbogen (TRAP-JENSEN 2014, jf. også BERGENHOLTZ/JOHNSEN 2005).

Redaktionen for RO benytter også mange forskellige kilder til nye ord, der potentielt kan medtages i ordbogen. Nogle af de nye opslagsord stammer fra Dansk Sprognævns nyordsordbog *Nye ord i dansk fra 1955 til i dag* (NOiD). Derudover kan potentielle kandidater til RO stamme fra redaktionens egne iagttagelser og beslutninger (ÅGERUP JERVELUND 2014: 5), og ordbogens brugere kan også bidrage til redigeringsarbejdet på flere måder. Nogle af forslagene kommer fra Dansk Sprognævns spørgere, der tager kontakt til Sprognævnet telefonisk eller via mail (ibid.). Dansk Sprognævn modtager også, sammen med Det Danske Sprog og Litteraturselskab, indberetninger via send et ord-funktionen på websiderne sproget.dk¹⁵ og ordnet.dk (jf. ovenfor). Brugernes indirekte input tages også i betragtning ved undersøgelser af ordbogens søgelog (ÅGERUP JERVELUND 2014: 5).

Arbejdet med at finde kandidater til nye opslagsord til ordbøger kræver, at man ser på termen *nye ord*

12 <http://ordnet.dk/ddo/fakta-om-ddo/metode-og-kilder/en-korpusbaseret-ordbog> (adgang: 05.03.2018).

13 <http://ordnet.dk/ddo/fakta-om-ddo/metode-og-kilder/brug-af-korpus> (adgang: 05.03.2018). RO blev også brugt som opslagsværk ved udarbejdelsen af DDO's papirudgave, jf. ANDERSSON (1995: 2).

14 <http://ordnet.dk/send-et-ord/indberetning-af-nye-ord-til-dansk-sprognevn-og-det-danske-sprog-og-litteraturselskab> (adgang: 05.03.2018).

15 <http://sproget.dk/send-et-ord> (adgang: 05.03.2018).

”i en lidt bredere forstand end normalt. Et nyt ord er i denne sammenhæng ganske enkelt hvilket som helst ord der ikke tidligere har været i ordbogen. Det behøver altså ikke være en neologisme, men kan også være et eksisterende ord der hidtil er blevet oversat eller fravalgt.” (TRAP-JENSEN 2014: 129)

For DDO’s vedkommende kan der derfor ud over helt nye ord være tale om nye navne på eksisterende genstande eller fænomener, gamle ord, der har fået nye (herunder overførte) betydninger, eller nye forkortelser¹⁶.

Forudsætningen for, at et ord kan medtages i DDO er, at det skal have en vis udbredelse i sproget (jf. LORENTZEN/NIMB 2011: 76). Et ord, som ikke kommer med i ordbogen, har enten ikke tilstrækkeligt mange forekomster, eller også er det ”en gennemskuelig sammensætning af to ord der hver især indgår i mange sammensætninger” (ibid., s. 77).

Ord, der kommer med i RO, skal tilhøre ”rigssprogets almindelige ordforråd” eller eventuelt være ”fagord med en vis almen udbredelse”, og RO’s redaktører er ”i reglen tilbageholdende” med at optage helt nye ord (ÅGERUP JERVELUND 2014: 4). De potentielle kandidater skal først have ”bevidst sin »levedygtighed« i sproget” (NØRBY JENSEN 2013: 8), inden de kan komme med i ordbogens opdatering. Det kan derfor tage længere tid for et ord at komme med i RO gennem NOiD på grund af den såkaldte *treårsregel*, da ”som hovedregel skal et ord have overlevet i mindst tre år før det kommer med i NOiD” til at begynde med (NØRBY JENSEN 2017: 5).

Opsummerende kan man konstatere, at de nævnte redaktioner synes at være ret forsigtige med at opdatere ordbøgerne. De sikrer, at kandidaterne har bevidst en tilstrækkelig udbredelse i sproget (både DDO og RO) en vis overlevelsessevne (RO), inden de kommer med i opdateringerne. Samtidig inddrager redaktionerne egne iagttagelser til forslagene og tager hensyn til brugernes input – enten direkte ved at inkludere brugernes indberetninger i kandidatpuljen eller indirekte, dvs. ved at analysere brugernes søgeadfærd.

3. Klassificering af lånegodset

I udforskningen af den leksikalske påvirkning, det danske sprog oplever udefra, kan man afhængigt af undersøgelsens type og formål operere på forskellige abstraktionsniveauer og, som følge deraf, med forskellige klassificeringer af lånegodset. I det følgende vil jeg præsentere en kort gennemgang af de klassificeringer af lånegodset, der står til grunde for den klassificering, jeg selv vil bruge i den efterfølgende undersøgelse¹⁷.

I Pia Jarvads (1995: 60 ff.) klassificering blev låneord opdelt i fire hovedgrupper – *direkte lån*, *indirekte lån*, *pseudolån* og *syntaktiske lån*. *Direkte lån* defineres her som ”ord og udtryk som er importeret fra fx engelsk og som i større eller mindre grad tilpasser sig

16 <http://ordnet.dk/send-et-ord-dokumenter/hvad-er-nye-ord> (adgang: 05.03.2018).

17 For en mere detaljeret gennemgang af lånegodsets klassificering(er) se f. eks. Szubert (2006) og henvisningerne deri.

det danske stavemæssige, bøjningsmæssige og lydlige mønster” (ibid., s. 60). *Indirekte lån* er overordnet set ”de tilfælde hvor et ord er dannet af dansk materiale, men har sin baggrund i et andet sprog” (ibid.), og her kan man skelne mellem tre undergrupper. Hvis et fremmed ord er blevet oversat til dansk, drejer det sig om et *oversættelselån*, og hvis et eksisterende dansk ord har fået en ny betydning ud fra et tilsvarende ord fra et andet sprog, kaldes det et *betydningslån*. Nye ord, som er dannet af både dansk materiale og ”et akklimatiseret direkte lån” kalder Jarvad for *blandingslån* eller *hybrider* (ibid.). *Pseudolån* er til gengæld ”ord som ser udenlandske ud, men ikke er det”, f. eks. *roligan* (ibid., s. 61), mens der er tale om *syntaktiske lån*, når større syntaktiske enheder bliver importeret til dansk, f. eks. *gro blomster* (ibid.). Nogle af de nævnte låneordstyper har siden fået nye betegnelser – f.eks. kaldes *direkte låneord* i nyere litteratur for *importord*, *oversættelselån* betegnes som *afløsningsord* og termen *pseudoimportord* bruges som et synonym for betegnelsen *pseudolån* (jf. JARVAD 2009: 123).

Som nævnt kan den anvendte klassificering afhænge af den pågældende undersøgelses type og formål. For eksempel fokuserer Jørgen Nørby Jensen (2009) på *oversættelselån*, og han henviser til en inddeling af engelske låneord i *direkte lån*, *betydningslån*, *pseudolån* og netop *oversættelselån*. Hans definitioner på de fire typer stemmer overens med Pia Jarvads ovennævnte klassificering.

Til gengæld kom Andrzej Szubert (2006) med en meget mere kompliceret klassificering af lånegodset, der er et forsøg på at ”foreslå en terminologi på dansk, der ækvivalerer med den tyske og engelske” (SZUBERT 2006: 5). Denne klassificering afviger fra Pia Jarvads på flere måder. Først og fremmest er Szuberts inddeling som udgangspunkt ikke sprogspecifik, og derudover er der nogle uoverensstemmelser mellem Szuberts og Jarvads modeller med hensyn til, hvor nogle af låneordstyperne hører til. For eksempel er *hybrider* og *pseudolån* undergrupper af *direkte lån* hos Szubert (2006: 21), mens de førstnævnte er en undergruppe af *indirekte lån* i Jarvads inddeling (1995: 60), og *pseudolån* udgør en separat kategori på samme niveau som bl.a. *direkte* og *indirekte lån* (ibid.). Nogle af Szuberts differentieringer synes at være rent metalingvistiske, men ud over selve låneordstyperne omfatter klassificeringen også de processer, der står bag dem. Der er i denne forbindelse tale om *overtagelse*, *delovertagelse*, *delestatning* og *erstatning* af ord fra fremmede sprog (jf. SZUBERT 2006: 21).

I den følgende undersøgelse vil jeg anvende en klassificering af låneordforrådet, som i høj grad svarer til Pia Jarvads (1995, 2009). Da jeg vil fokusere på nye ord tilføjede til DDO og RO i den undersøgte periode og se bort fra nye udtryk eller betydninger tilføjede til DDO, vil jeg ikke inddrage eventuelle syntaktiske lån og betydningslån i analysen.

Jeg vil betegne ord, som er importeret direkte fra engelsk (f. eks. *hijacker*) som *importord*, og her vil jeg også inddrage eventuelle ord, der er afledt af importord (f. eks. *hashtagge*) og direkte lån, der er blevet fordansket (f.eks. *wakeupcall*). Til gengæld vil denne type ikke omfatte sammensætninger med engelske *importord* som led (f. eks. *fleecejakke*), for dem vil jeg betegne som *hybrider*. Til forskel for Jarvad (1995: 60) vil jeg se bort fra, om det pågældende engelske led er et akklimatiseret importord eller ej, og jeg vil også klassificere ord, der består af et engelsk led og et låneord fra et andet sprog (f. eks. *pizzaslice*) som *hybrider*. Jeg vil kalde ord, der ser ud som om de er blevet importeret direkte

fra engelsk, men i virkeligheden ikke findes i dette sprog, for *pseudoimportord* (f. eks. *heavyrocker*, *flexicurity*¹⁸). Derudover vil jeg bruge betegnelsen *afløsningsord* for leksikalske enheder, der er blevet oversat til dansk fra engelsk (f. eks. *had-kærligheds-forhold*).

4. Lånegods af engelsk oprindelse i de to ordbøgers opdateringer

4.1. Antallet af engelske låneord i opdateringerne

I den undersøgte periode er der som nævnt blevet tilføjet 8.078 nye opslagsord til DDO, herunder 756 ord, som ifølge definitionerne i afsnit 3 kan klassificeres som engelske låneord. De sidstnævnte udgør samlet set 9,36% af de nye ord. Der er væsentlige forskelle mellem de enkelte opdateringer mht. antallet af nye opslagsord, hvor den mindste opdatering omfattede 236 og den største 1.727 nye ord (henholdsvis december 2014- og august 2016-opdateringen), jf. Tabel 4.

	dec 2014	mar 2015	juli 2015	nov 2015	apr 2016	aug 2016	dec 2016	apr 2017	nov 2017
Ord	236	453	656	539	1.022	1.727	1.119	881	1.445
Engelske låneord	30	67	78	62	98	157	69	76	119
%	12,71%	14,79%	11,89%	11,50%	9,59%	9,09%	6,17%	8,63%	8,24%

Tabel 4. Antallet af engelske låneord i de enkelte opdateringer af DDO (2014–2017)

I opdateringerne udgør engelske låneord mellem 6,17% (december 2016) og 14,79% (marts 2015) af alle nye ord, men det ser ikke ud til, at der er nogen sammenhæng mellem de enkelte opdateringers størrelse og antallet af engelske låneord pr. opdatering. For eksempel ligger procentværdien for engelske låneord i den største opdatering (august 2016) på 9,09%, hvilket er under gennemsnittet¹⁹, mens marts 2015-opdateringen har den højeste tilsvarende procentværdi, selv om den hverken er den største eller den mindste af opdateringerne. Man kan heller ikke se nogen kronologisk stigende eller faldende tendens – hverken med hensyn til de enkelte opdateringers størrelse eller med hensyn til antallet af engelske låneord pr. opdatering.

Hvis man ser på de samme data sammenlagt for de enkelte år, kan man dog lægge mærke til, at procentværdierne for engelske låneord blandt samtlige nye opslagsord i DDO ligger på næsten samme niveau for perioderne 2014–2015 og 2016–2017 (jf. Tabel 5). De pågældende tal for 2014- og 2015-opdateringerne er ovenikøbet ca. 4% højere end de er for 2016- og 2017-opdateringerne.

18 Jf. dog GOTTLIEB (2015: 89) angående ordets oprindelse.

19 Gennemsnitsværdien for procentværdierne i samtlige DDO-opdateringer i perioden ligger på 10,29%.

	2014	2015	2016	2017
Ord	236	1.648	3.868	2.326
Engelske låneord	30	207	324	195
%	12,71%	12,56%	8,38%	8,38%

Tabel 5. Antallet af engelske låneord blandt nye opslagsord i DDO fordelt efter år

Samtidig fremgår det tydeligt af dataene, at næsten halvdelen (47,88%) af alle nye opslagsord fra den undersøgte periode blev tilføjet i 2016, og over tre fjerdedele (76,67%) i årene 2016 og 2017. De nævnte tal er dog sandsynligvis blot et tegn på, at der i 2016 og 2017 blev tilføjet flere opslagsord til DDO i det hele taget og forholdsvis færre engelske låneord end i 2014 og 2015. Tallene for de enkelte opdateringer tyder som nævnt ikke på, at der er nogen kronologisk sammenhæng mellem opdateringernes størrelse og antallet af engelske låneord pr. opdatering.

I tilsvarende periode fik RO 933 nye opslagsord, og 204 af dem kan klassificeres som engelske låneord. RO-opdateringerne plejer som nævnt at være betydeligt mindre end DDO-opdateringerne, og forskellen mellem den største og mindste RO-opdatering var også meget mindre end det var for tilsvarende DDO-opdateringer (jf. Tabel 6).

	2014	2015	2016	2017
Ord	212	288	246	187
Engelske låneord	62	54	45	43
%	29,25%	18,75%	18,29%	22,99%

Tabel 6. Antallet af engelske låneord i RO-opdateringerne (2014–2017)

Heller ikke i RO's tilfælde kan man konstatere en overordnet stigende eller faldende tendens angående udviklingen af de enkelte opdateringers størrelser. Det fremgår samtidig af tallene, at antallet af engelske låneord pr. opdatering hverken er kronologisk stigende eller faldende (dog ligger procentværdierne for 2015 og 2016 på næsten samme niveau). Dataene tyder heller ikke på, at der skulle være nogen sammenhæng mellem de enkelte opdateringers størrelser og antallet af engelske låneord pr. opdatering.

Sammenlignet med DDO-opdateringerne er der relativt mange engelske låneord blandt nye opslagsord i RO i den undersøgte periode. Selv i RO's 2016-opdatering, som havde det laveste indhold af engelske låneord blandt alle de undersøgte RO-opdateringer (18,29%), var procentværdien større end for den DDO-opdatering, der havde den største tilsvarende procentværdi (14,79%, marts 2015). Samlet set udgør engelske låneord 21,86% af alle nye opslagsord i RO i den undersøgte periode, mens det tilsvarende tal for DDO er 9,36%.

4.2. Engelske låneord i DDO og RO fordelt efter typer

I begge de undersøgte ordbøgers opdateringer er låneordforrådet af engelsk oprindelse domineret af importord og hybrider, der samlet set udgør 96,61% af alle engelske låneord i DDO- og 92,64% i RO-opdateringerne. Alligevel er forholdet mellem antallet af importord og hybrider forskelligt for hver af ordbøgerne, og jeg har også lagt mærke til en anden interessant udvikling i importordenes og hybridernes antal i den undersøgte periode, som er gældende for både DDO og RO. Jeg har nemlig kunnet konstatere, at importordene dominerer i de tidligere opdateringer af begge ordbøger, mens hybridene gør det i de senere opdateringer (jf. nedenfor).

Det fremgår af de sammenlagte tal for DDO's opdateringer i årene 2014 og 2015, at importord havde flest repræsentanter af alle de fire undersøgte låneordstyper i denne periode. Tallene for 2016 og 2017 viser derimod, at det var hybrider, der udgjorde den største låneordsgruppe i opdateringerne. I hele den undersøgte periode ligger procentværdierne for afløsningsord og pseudoimportord derimod på højst lidt over 3%, og oftest ligger de betydeligt under (jf. Tabel 7).

	2014	2015	2016	2017
Importord	66,67%	55,07%	29,01%	36,92%
Hybrider	30,00%	42,03%	66,98%	58,97%
Afløsningsord	0,00%	2,42%	3,09%	2,05%
Pseudoimportord	3,33%	0,48%	0,93%	2,05%

Tabel 7. Engelske låneord i DDO-opdateringerne fordelt efter type

Faktisk havde hybridene flere forekomster end importord allerede i DDO's november 2015-opdatering, hvor de udgjorde 58,06% af alle engelske låneord, sammenlignet med importordenes 35,48%. Importordenes dominans i samtlige tidligere opdateringer var dog temmelig stor (over 60% i hvert af tilfældene), og derfor kan de nævnte fakta fra november 2015-opdateringen ikke ses tydeligt i de sammenlagte data for 2015. Samlet set udgør hybrider 56,61% af alle engelske låneord på DDO-listerne, mens tallet for importord ligger på 40%.

I RO udgjorde importord den største låneordsgruppe i 2014-opdateringen, og hybridene gjorde det i de øvrige omtalte opdateringer. Dog var 2014-opdateringen stærkt domineret af importord (72,58% mod hybridernes 22,58%), og selv i de opdateringer, hvor hybridene havde flest eksempler af alle låneordstyperne, udgjorde de aldrig mere end 49% af alle engelske låneord. Samtidig lå tallene for importord aldrig på mindre end 39% (jf. Tabel 8). Som følge deraf er det importord, der samlet set udgør den største gruppe i RO-opdateringerne (ca. 52%), mens hybridene ligger på andenpladsen med lidt under 41%.

	2014	2015	2016	2017
Importord	72,58%	44,44%	44,44%	39,53%
Hybrider	22,58%	48,15%	48,89%	48,84%
Afløsningsord	4,84%	5,56%	4,44%	6,98%
Pseudoimportord	0,00%	1,85%	2,22%	4,65%

Tabel 8. Engelske låneord i RO-opdateringerne fordelt efter type

Lige som det var tilfældet i DDO-opdateringerne, var der ikke særlig mange eksempler på afløsningsord og pseudoimportord i RO-opdateringerne, men dog var tallene i mange tilfælde højere for RO (f. eks. 6,98% for afløsningsord i 2017-opdateringen) end de var for DDO, jf. Tabel 7 og 8.

4.3. Overlapping mellem DDO- og RO-opdateringerne

Listerne over nye opslagsord for de to ordbøger overlapper til en vis grad, og i det følgende vil jeg se nærmere på, i hvilken grad de gør det. Jeg vil i denne sammenhæng bl.a. fokusere på, hvilke typer låneord der er flest eksempler på i forbindelse med overlappingen.

Blandt de 9.011 nye opslagsord, der blev optaget i DDO og RO i den undersøgte periode, er der 559 opslagsord, som findes på opdateringslisterne for begge ordbøgerne, hvilket udgør 6,2%. Blandt de overlappende nye opslagsord udgør engelske låneord 19,49% (109 eksempler).

De engelske låneords fordeling efter type i det overlappende materiale ligner den sammenlagte fordeling i RO-opdateringerne. Materialet er nemlig stærkt domineret af importord og hybrider, som samlet set udgør over 90% af alle eksemplerne, og der er lidt flere importord end der er hybrider, jf. Tabel 9.

	RO	Overlappende materiale
Importord	51,96%	48,62%
Hybrider	40,68%	43,12%
Afløsningsord	5,39%	4,59%
Pseudoimportord	1,96%	3,67%

Tabel 9. Engelske låneord i RO-opdateringerne og det overlappende materiale fordelt efter type

I det overlappende materiale blev 33,03% af alle engelske låneord optaget i begge ordbøgerne i samme år, og herunder langt de fleste af dem (97,22%) i årene 2015–2017. Med de to redaktioners opdateringsstrategier i tankerne kan man derfor antage, at de pågældende ord kunne have opnået en tilstrækkelig frekvens i sproget og en tilfredsstillende overlevelsessevne på ca. samme tid, og dette blev muligvis afspejlet i redaktionernes samtidige beslutninger om at optage dem i ordbøgerne. Lånegodset er i disse tilfælde

domineret af importord og hybrider, som sammenlagt omfatter 94,5% af alle låneordene i denne gruppe (med en jævn fordeling mellem de to dominante typer), mens afløsningsord og pseudolån udgør ca. 2,7% hver.

Næsten halvdelen (46,79%) af alle engelske låneord i det overlappende materiale blev først optaget i RO, og de blev efterfølgende medtaget i DDO. I lidt over 70% af tilfældene blev de nye opslagsord optaget i DDO et år efter de var kommet med i RO. I lidt over en fjerdedel af tilfældene, kom ordene med i DDO 2 år senere, og i lidt under 4% kom de med i DDO 3 år efter optagelsen i RO, jf. Tabel 10.

Optagelsesår		Antal eksempler	Procentværdi
RO	DDO		
2014	2015	11	21,57%
2015	2016	14	27,45%
2016	2017	11	21,57%
2014	2016	11	21,57%
2015	2017	2	3,92%
2014	2017	2	3,92%

Tabel 10. Engelske låneord i det overlappende materiale (optaget i RO inden optagelsen i DDO)

Også i denne gruppe er lånegodset domineret af importord og hybrider, som sammenlagt udgør over 88% af alle eksemplerne. Dog ser fordelingen efter låneordstyperne anderledes ud, da der er næsten to gange så mange importord som hybrider i denne gruppe. Det fremgår også af Tabel 11, at der er dobbelt så mange afløsningsord som pseudoimportord.

Låneordstype	Antal eksempler	Procentværdi
Importord	29	56,86%
Hybrider	16	31,37%
Afløsningsord	4	7,84%
Pseudoimportord	2	3,92%

Tabel 11. Engelske låneord optaget i RO inden optagelsen i DDO fordelt efter låneordstyper

Det store antal importord i forhold til hybrider fremgår sandsynligvis af, at RO er en retskrivningsordbog, og det ser ud til, at redaktionen traf en beslutning om at prioritere nyere importord, hvis korrekte stavemåder potentielt var tvivlsomme for ordbogens brugere. Derudover indeholdt mange af hybriderne i denne gruppe engelske led, som var blevet importeret til dansk for længe siden, og de var derfor næppe problematiske vedrørende stavemåden (f. eks. *weekendkæreste*, *studiejob*).

Lidt over 20%, af det overlappende lånegods af engelsk oprindelse blev optaget i DDO inden optagelsen i RO. Dette kan potentielt skyldes, at de pågældende ord var frekvente nok i DDO-korpusset (og blev derfor optaget i DDO), men de var måske for ”unge” eller

for ukomplicerede (ortografisk set) til at blive optaget i RO. I hvert fald blev samtlige af de omtalte opslagsord optaget i RO et år efter optagelsen i DDO.

Som det fremgår af dataene i Tabel 12, er der også i denne gruppe flest importord og hybrider (i alt lidt over 95%), men forholdet mellem antallet af importord og hybrider er omvendt end blandt ord, som først blev optaget i RO. Der er nemlig dobbelt så mange hybrider som importord. De respektive tal for pseudoimportord ligger konsekvent meget lavt, og i denne gruppe har jeg ikke kunnet identificere nogen afløsningsord.

Låneordstype	Antal eksempler	Procentværdi
Importord	7	31,82%
Hybrider	14	63,64%
Afløsningsord	0	0,00%
Pseudoimportord	1	4,55%

Tabel 12. Engelske låneord optaget i DDO inden optagelsen i RO fordelt efter låneordstyper

5. Opsummering og konklusioner

Formålet med denne artikel var at undersøge *Den Danske Ordbogs* og *Retskrivningsordbogens* opdateringer foretaget i årene 2014–2017 med særligt henblik på engelske låneord blandt de nye opslagsord og deres typer. Det var min hovedhensigt at undersøge, hvilke typer låneord der forekommer hyppigst på opdateringslisterne for de to ordbøger samt at finde eventuelle forskelle og ligheder vedrørende det lånegods af engelsk oprindelse, der blev tilføjet til DDO og RO i den undersøgte periode.

Indledningsvis sammenlignede jeg de to ordbøger. Selv om de to tilhører forskellige typer (DDO er en betydnings- og RO den officielle retskrivningsordbog) og indeholder derfor forskellige typer oplysninger, har de bl.a. det til fælles, at de er almensproglige, monolingvale onlineresurser, der som udgangspunkt skal indeholde oplysninger om moderne dansk, og som bliver opdateret regelmæssigt.

De to ordbøgers opdateringer er forskellige fra hinanden på flere plan, herunder vedrører forskellene opdateringernes hyppighed, størrelse og det (meta)sproglige stof, der bliver tilføjet til dem. Mens de to førstnævnte elementer afhænger af de respektive redaktioners strategier, hænger de nye oplysninger, der bliver tilføjet til ordbøgerne (og ikke mindst oplysningernes typer), i høj grad sammen med, hvilke ordbogstyper DDO og RO tilhører.

Redaktionerne for begge de undersøgte ordbøger anvender en række diverse kilder under redigeringsarbejdet, og kandidaterne til nye opslagsord kan f. eks. komme fra korpusser, ordlister, data fra andre forskningsprojekter og eksterne partnere eller offentlige institutioner. Angående kilderne er der både nogle forskelle og ligheder mellem de to ordbøger, jf. afsnit 2.3. Derudover tager redaktørerne for begge ordbøger deres egne sproglige iagttagelser i betragtning ved opdateringsarbejdet samt både direkte og indirekte input fra ordbøgernes brugere i form af henholdsvis brugernes indberetninger og analyser af deres søgeadfærd.

I den undersøgte periode blev der foretaget en række opdateringer af begge ordbøger, og hver gang involverede opdateringerne optagelsen af en del engelske låneord i såvel DDO som RO. De enkelte opdateringers størrelser varierede meget (fra et par hundrede til over 1.700 ord), men jeg har ikke kunnet konstatere nogen kronologisk stigende eller faldende mønstre i denne sammenhæng for nogen af de to ordbøger. Dog var RO-opdateringerne betydeligt mindre og mindre hyppige end DDO-opdateringerne.

Angående antallet af engelske låneord i DDO-opdateringerne har jeg kunnet konstatere, at der blev optaget forholdsvis færre engelske låneord i DDO i perioden 2016–2017 end i årene 2014–2015 (henholdsvis over 8% og 12%). Denne potentielle faldende tendens blev dog ikke bekræftet ved sammenligning af de sammenlagte tal for de enkelte år med dataene fra de enkelte opdateringer af DDO. Dataene fra de enkelte opdateringer peger godt nok på, at procentværdierne for engelske låneord blandt nye opslagsord var faldende i perioden marts 2015–december 2016, men i 2017-opdateringerne steg tallene lidt igen (jf. Tabel 4).

Selv om RO-opdateringerne i den undersøgte periode var betydeligt mindre end DDO-opdateringerne, var procentværdierne for engelske låneord væsentligt højere end de var i DDO's tilfælde. Selv det laveste tal for RO (18,29%) var faktisk højere end det højeste tilsvarende tal for DDO (14,79%). Samlet set udgjorde engelske låneord 21,86% af alle nye opslag optaget i RO i perioden 2014–2017, mens det tilsvarende tal for DDO er 9,36%.

Vedrørende låneordstyperne i de to ordbøgers opdateringer har jeg kunnet konstatere to hovedtendenser, der var gældende uanset hvilket udsnit af dataene, jeg fokuserede på. I det undersøgte materiale blev lånegodset af engelsk oprindelse nemlig domineret af importord og hybrider (sammenlagt over 90% i hver af ordbøgerne), mens procentværdierne for afløsningsord og pseudoimportord var forholdsvis lave. I DDO-opdateringerne udgjorde afløsningsord ca. 2,5% og pseudoimportord ca. 1,2% af alle engelske låneord, og de tilsvarende tal for RO var henholdsvis ca. 5,4% og 1,9%.

Derudover har jeg lagt mærke til, at importord var dominerende i de tidligere opdateringer (2014 for RO, til og med juli 2015 for DDO), mens hybrider overtog lederpladsen derefter. I de senere DDO-opdateringer var forskellen mellem antallet af importord og hybrider ganske stor (til fordel for hybriderne), og derfor udgør hybriderne samlet set den største gruppe blandt engelske låneord i DDO-opdateringerne (ca. 56,5%). I RO's 2014-opdatering var importordenes dominans over hybriderne meget tydelig (72,58% versus 22,58%), mens tallene for hybrider og importord i de senere RO-opdateringer lå relativt tæt på hinanden (ca. 48% for hybridernes vedkommende versus lidt under eller lidt over 40% for importordenes). Af denne grund er det importordene, der overordnet set udgør den største låneordsgruppe i RO-opdateringerne i den undersøgte periode (lidt under 52%).

Lidt over 6% af alle de nye opslagsord, der blev optaget i DDO og RO i den undersøgte periode, findes på opdateringslisterne for begge ordbøgerne, og deraf udgør engelske låneord ca. 19%. Også i dette udsnit af det undersøgte materiale dominerer importord og hybrider, som udgør henholdsvis ca. 48% og ca. 43% af alle engelske låneord. Derudover er der i materialet nogle få afløsningsord (ca. 4,6%) og pseudoimportord (ca. 3,7%).

I det overlappende materiale blev næsten halvdelen af alle engelske låneord optaget i RO, før de kom med i DDO. I denne gruppe var der flere importord end hybrider

(ca. 56,5% versus lidt under 32%). Ca. 20% af lånegodset af engelsk oprindelse i det overlappende materiale blev derimod først optaget i DDO, og disse ord kom først med i RO et år senere (uanset hvilket år optagelsen i DDO fandt sted). I denne gruppe er der to gange så mange hybrider som importord (ca. 63% versus lidt under 32%). Ca. hvert tredje engelske låneord i det overlappende materiale blev optaget i begge ordbøgerne i samme år, og her er fordelingen mellem importord og hybrider jævn (ca. 47% hver).

Sammenfattende kan jeg konstatere, at det i den omtalte undersøgelse er lykkedes at identificere både nogle ligheder og forskelle med hensyn til den måde, DDO og RO blev opdateret på i den undersøgte periode, og det stof, de blev opdateret med. Angående opdateringsmåden har jeg fundet frem til, at de to ordbøgers opdateringsmetoder og -strategier overlapper til en vis grad, og det gør listerne over nye opslagsord i DDO og RO også. Jeg har fundet forskelle mellem DDO og RO angående antallet af engelske låneord blandt nye opslagsord og identificeret de dominante låneordstyper. Derudover har jeg også kunnet konstatere, at fordelingen af engelske låneord i opdateringerne efter type er forskellig for de to ordbøgers vedkommende.

Litteraturhenvisninger

- ANDERSSON, Henrik (1995): Om udvælgelse af ord til Den Danske Ordbog. *Nordiske Studier i Leksikografi* 3, s. 1–9. (onlineudgave: <https://tidsskrift.dk/index.php/nsil/article/view/19626/17246>; 14.03.2018)
- BERGENHOLTZ, Henrik & Mia JOHNSEN (2005): Log Files as a Tool for Improving Internet Dictionaries. *Hermes, Journal Of Linguistics* 34-2005, s. 117–141. (onlineudgave: <https://tidsskrift.dk/her/article/view/25802>; 14.03.2018)
- DDO = *Den Danske Ordbog*. (onlineudgave: <http://ordnet.dk/ddo>; 14.03.2018)
- GOTTLIEB, Henrik (2015): Danish pseudo-Anglicisms: A corpus-based analysis. [I:] GOTTLIEB, Henrik & Cristiano FURIASSI (red.): *Pseudo-English : Studies on false English borrowings in Europe* (=Language Contact and Bilingualism 9). Berlin: Mouton de Gruyter, s. 61–98.
- JARVAD, Pia (1995): *Nye ord – hvorfor og hvordan?* København: Gyldendal.
- JARVAD, Pia (2001): *Det danske sprog status i 1990'erne med særligt henblik på domænetab*. (=Dansk Sprognævnets skrifter 32). København: Dansk Sprognævn.
- JARVAD, Pia (2009): Afløsningsord, tilpassede ord eller importord. Hvad vinder, og hvad skal sprogrøgtten satse på? [I:] *Sprog i Norden* 2009, s. 121–139. (onlineudgave: <https://tidsskrift.dk/sin/article/view/16866/14642>)
- JOHNSEN, Mia (2005): Logfiler som leksikografisk analyseinstrument og hjælpeværktøj. Speciale, Institut for Sprog og Erhvervskommunikation. Handelshøjskolen i Århus. (onlineudgave: <http://pure.au.dk/portal/files/2040/000139835-139835.pdf>; 13.03.2018)
- KIRCHMEIER-ANDERSEN, Sabine (2007): Er dansk truet? [I:] HEIDEMANN ANDERSEN, Margrethe et al. (red.): *Ved vejen. Festskrift til Niels Davidsen-Nielsen i anledning af 70-års-dagen* (=Dansk Sprognævnets skrifter 39). København: Dansk Sprognævn, s. 109–122.
- KIRCHMEIER-ANDERSEN, Sabine (2013): Fra lov til ordbog. Lovgrundlag og baggrund for Retskrivningsordbogen 2012. *Nyt fra Sprognævnet* 2013/1, s. 2–4. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2010-2014/marts-2013-pdf>; 14.03.2018)
- LORENTZEN, Henrik & Sanni NIMB (2011): Fra krydderkage til running sushi – hvordan nye ord

- kommer i Den Danske Ordbog*. [I:] HEIDEMANN ANDERSEN, Margrethe og Jørgen NØRBY JENSEN (red.): *Nye ord* (=Sprognævnets Konferenciserie 1). København, Dansk Sprognævn, s. 69–85.
- NOID = *Nye Ord i Dansk – fra 1955 til i dag*. (onlineudgave: <https://dsn.dk/noid>; 14.03.2018)
- NØRBY JENSEN, Jørgen (2009): Det er jo ikke raketvidenskab! Om nogle nyere oversættelse-slån fra engelsk. *Nyt fra Sprognævnet* 2009/4, s. 75–79. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2005-2009/december-2009-pdf>; 14.03.2018)
- NØRBY JENSEN, Jørgen (2013): Nye opslagsord i Retskrivningsordbogen 2012. *Nyt fra Sprognævnet* 2013/1, s. 8–12. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2010-2014/marts-2013-pdf>; 14.03.2018)
- NØRBY JENSEN, Jørgen (2017): Nye ord i dansk – 10 år på nettet. *Nyt fra Sprognævnet* 2017/3, s. 2–10. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2015-2019/september-2017-pdf>; 15.03.2018)
- RAVNHOLT, Ole (2007): Let's face it: Engelsk er kommet for at blive. Nogle hints og fifs om pluralis-s'er – og lidt om andre "fremmede" bøjningsformer. [I:] HEIDEMANN ANDERSEN, Margrethe et al. (red.): *Ved vejen. Festskrift til Niels Davidsen-Nielsen i anledning af 70-års-dagen* (=Dansk Sprognævns skrifter 39). København: Dansk Sprognævn, s. 191–201.
- RO = *Retskrivningsordbogen*. (onlineudgave: <https://dsn.dk/ro>; 14.03.2018)
- SZUBERT, Andrzej (2006): Lingvistisk klassificering af låneord. *Danske Studier* 2006. København: C.A. Reitzels Forlag, s. 5–22.
- TARP, Sven (2013): Retskrivningsordbog på godt og ondt. *Lexiconordica* 20, s. 184–204. (onlineudgave: <https://tidsskrift.dk/lexn/article/view/20883>; 14.03.2018)
- TRAP-JESNEN, Lars (2014): Korpus eller brugerne – hvem får det sidste ord? [I:] HEIDEMANN ANDERSEN, Margrethe et al. (red.): *Neologismer* (=Dansk Sprognævns Konferenciserie 3). København: Dansk Sprognævn, s. 129–144.
- ÅGERUP JERVELUND, Anita (2013): En ny og bedre Retskrivningsordbog – det endelige resultat. *Nyt fra Sprognævnet* 2013/1, s. 5–7. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2010-2014/marts-2013-pdf>; 14.03.2018)
- ÅGERUP JERVELUND, Anita (2014): 100 nye ord om året – tilføjelse af nye ord i RO. *Nyt fra Sprognævnet* 2014/2, s. 3–7. (onlineudgave: <https://dsn.dk/nyt/nyt-fra-sproгнаevnet/numre/argang-2010-2014/maj-2014-pdf>; 14.03.2018)

Mikołaj Sobkowiak, Ph.D. / miksobko@amu.edu.pl

Adam Mickiewicz University in Poznań, Department of Scandinavian Studies
Faculty of Modern Languages and Literatures
al. Niepodległości 4, 61-874 Poznań, PL